

opinie & analy

De spermaguerrilla

FREDERIK SWENNEN betreurt het dat een stichting detectives inschakelt om donorkinderen te helpen bij de zoektocht naar hun donor. Als ze ongevraagd bij hem aankloppen, eisen ze een plaats op in zijn familie.

Om hun (sperma)donor te vinden, kunnen donorkinderen voortaan een beroep doen op de stichting Donor Detectives, een initiatief van onder andere donorkinderen en commerciële dienstverleners als reactie op de nalatigheid van de wetgever (*DS 31 mei*). Activisme is weliswaar begrijpelijk, maar de middelen en het doel van dit initiatief zijn te betreuren. Ook al worden specifieke donorkinderen ermee geholpen, hun zaak dreigt in het algemeen schade op te lopen. Het initiatief geeft namelijk munitie aan tegenstanders van een tussenkomst van de wetgever.

De huidige regels over donoranoniemiteit zijn in strijd met de mensenrechten van donorkinderen (*DS 22 mei 2015*). De wetgever heeft geen aandacht voor het diepgewortelde verlangen van sommige donorkinderen naar informatie, dat hun verstand en gevoel sterker bezwaart naarmate ze ouder worden, en hij moet dringend ingrijpen.

Recht in eigen handen

In afwachting besluit de stichting om een spermaguerrilla te voeren met hold-ups. Het woord detective heeft geen constructieve connotatie: in het geniep onderzoeken uitvoeren naar strafbaar of onoorbaar gedrag (denk aan overspel). Opsporingswerk valt te verdedigen als het met geoorloofde middelen gebeurt. Maar een donorkind dat met valse voorwendselen een professionele afspraak maakt bij zijn vermoedelijke donor, om hem onaangekondigd met zijn bestaan te confronteren, neemt het recht in eigen handen. Dat is verboden, omdat het haaks staat op onze rechtsstaat. Vergelijk het met mensen die zomaar de hoofddoek van een moslima afrukken (*DS 13 maart*). Ik betwijfel of de publieke opinie de zaak van donorkinderen meer genegen zal zijn als die dit soort guerrillatechnieken gebruiken.

Het zou donorkinderen niet te doen zijn om meer dan de genen en een beeld. Wat dan te denken van de verzuchting om familie verhalen te horen en oude foto's te zien? 'We mogen niet vergeten wat het doet met donorkinderen om met zoveel blinde vlekken te leven', zegt 'familiedetective' Els Leijs. Voor sommige donorkinderen is dat ongetwijfeld moeilijk. De Canadese hoogleraar Robert Leckey wijst erop dat donorkinderen een droom nastreven over hun genealogie en familienarratief, waarin veel anderen zich niet herkennen en die ook voor veel kinderen met bekende ouders niet eens bestaat. Ondanks hun andersluidende bewering eisen deze donorkinderen onterecht een plaats op in de familie van de donor.

Kortom, de middelen en het doel van de stichting dreigen ertoe te leiden dat het kind met het badwater zal worden weggegooid en dat elk wetgevend initiatief wordt geblokkeerd. Het parket zou de doelstellingen van de stichting het best tegen het licht houden van de openbare orde. De stichting mag wellicht ook aansprakelijkheidsclaims van donoren of van hun familieleden verwachten. Ten slotte is het bizar dat de donorindustrie wordt bestreden met een andere industrie - die van familiedetectives.

Wat te denken van de verzuchting om familie verhalen te horen en oude foto's te zien?

FREDERIK SWENNEN
Hoogleraar familierecht
UAntwerpen